

Brüsszel, 2016. június 10.
(OR. en)

9949/16

Intézményközi referenciaszám:
2016/0070 (COD)

SOC 394
EMPL 261
MI 428
COMPET 359
CODEC 835
JUSTCIV 164

JELENTÉS

Küldi:	az Állandó Képviselők Bizottsága
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	9309/16 SOC 339 EMPL 235 MI 366 COMPET 312 CODEC 714 JUSTCIV 120
Biz. dok. sz.:	6987/16 SOC 144 EMPL 97 MI 142 COMPET 118 CODEC 279 - COM(2016) 128 final + ADD 1 - ADD 2
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv érvényesítéséről – Jelentés az elért eredményekről

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2016. március 8-án javaslatot fogadott el a munkavállalók kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv¹ módosításáról. A javaslat tulajdonképpen egy célzott felülvizsgálat, és arra hivatott, hogy egyrészt egyenlő versenyfeltételeket teremtsen a szolgáltatók számára, másrészt biztosítsa a kiküldött munkavállaló jogainak védelmét.

A Bizottság szerint az időközben húszéves irányelv nem alkalmazható megfelelően az 1996 óta végbement fejlemények és a jelenlegi munkaerőpiaci helyzet – így többek között a küldő és fogadó országokban való, jelentősen megnövekedett bérkülönbségek – tükrében.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1996. december 16-i 96/71/EK irányelve a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről, HL L 18., 1997.1.21., 1. o.

A nemzeti parlamentekkel való konzultációra rendelkezésre álló nyolchetes időszak 2016. május 10-én lezárult. Eddig az időpontig 11 tagállam nemzeti parlamentje küldött indokolt véleményt, ami 22 szavazatnak felel meg. Mivel ez meghaladja a szavazatok egyharmadában megállapított küszöbértéket, megindult az ún. sárga lapos eljárás. A Szerződésekhez csatolt 2. jegyzőkönyv² 7. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottságnak felül kell vizsgálnia a javaslatot, amelyet ezt követően fenntarthat, módosíthat vagy visszavonhat.

A szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport öt alkalommal folytatott megbeszélést a javaslatról, a munkacsoport legutóbbi ülésére 2016. június 2-án került sor. A szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport május 13-i ülésén a delegációk egy csoportja a szakértői szintű munka felfüggesztését kérte. A delegációk többsége azonban támogatta az elnökségi megközelítést, nevezetesen, hogy folytassák a javaslattal kapcsolatos munkát a már megkezdett folyamatok lezárása és a szakértői szintű kérdések – például a javaslat és a Róma I. rendelet közötti kapcsolat – további tisztázása érdekében, a nemzeti parlamentek indokolt véleményeinek és a Bizottság mérlegelési idejének teljes körű tiszteletben tartása mellett.

Az Európai Parlament még nem alakította ki álláspontját első olvasatban. A javasolt jogalap, azaz az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 53. cikkének (1) bekezdése és 62. cikke értelmében a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a rendes jogalkotási eljárás keretében kell eljárnia.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, melynek véleményét a Bizottság fakultatív alapon kérte, még nem nyilvánított véleményt a javaslattal kapcsolatban.

Úgy tekinthető, hogy ebben a szakaszban valamennyi delegáció általános vizsgálati fenntartással él a javaslattal kapcsolatban. EE, DK, HU, MT, RO és UK parlamenti vizsgálati fenntartással, PL, HU és SE pedig nyelvi fenntartással él. LV és DK különleges vizsgálati fenntartással él.

² A szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló (2.) jegyzőkönyv (HL C 326., 2012.10.26., 206. o.).

II. A HOLLAND ELNÖKSÉG IDEJE ALATT A TANÁCSBAN VÉGZETT MUNKA

1. Az illetékes, szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport keretében folytatott megbeszélések

A delegációk általánosságban egyetértettek abban, hogy a munkavállalók szabad mozgása és a szolgáltatásnyújtás szabadsága az Unió alapvető elveit képezik, amelyek hozzájárulnak az Unióban a gazdasági növekedéshez és jóléthez. Abban is egyetértettek, hogy foglalkozni kell a kiküldetéssel kapcsolatos csalással és illegális gyakorlatokkal, és kezelni kell e problémákat. A delegációk azonban eltérő véleményen vannak a bizottsági javaslattal kapcsolatban.

A delegációk egy csoportja azon a véleményen van, hogy korai lenne módosításokat javasolni a 96/71/EK irányelvre vonatkozóan, mielőtt a 2014. évi végrehajtási irányelv³ átültetésének határideje lejár (2016. június) és az irányelv kézzelfogható eredményekhez vezet. E delegációk a javaslat valamennyi elemét elsősorban azzal az érveléssel utasították el, hogy az aláássa a belső piacot, és különösen a szolgáltatások szabad mozgását. A delegációk egy másik csoportja viszont üdvözölte a kezdeményezést, mint amely jó alapot képez a jelenlegi szabályok javítására, a jogbiztonság növelésére mind a munkaadók, mind pedig a munkavállalók számára, továbbá hozzájárul ahhoz, hogy kiegyensúlyozottabb legyen a munkavállalók helyzete, és a verseny az innováción és a készségeken alapuljon (és ne csupán a béreken). A delegációk egy harmadik csoportja pedig azt kérte, hogy a javaslattal kapcsolatos kérdéseik és aggodalmaik megválaszolására még a végleges álláspontjuk kialakítása előtt kerüljön sor.

A hatásvizsgálat áttekintése

Március 22-én kérdőívet továbbítottak a delegációknak, amelyre 22 tagállam válaszolt. A szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport az április 28-i ülésén részletesen elemezte és megvitatta a hatásvizsgálatot, az elnökség pedig a 16204/14 dokumentumban szereplő indikatív útmutatással összhangban jelentést tett erről a COREPER-nek. A hatásvizsgálat áttekintéséről szóló jelentés a 9309/16 dokumentum kiegészítésében található.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 2014/67/EU irányelve a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv érvényesítéséről és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet (az IMI-rendelet) módosításáról, HL L 159., 2014.5.28., 11. o.

2. Az egyéb tanácsi formációk keretében tartott megbeszélések

A delegációk egy csoportja azt kérte, hogy a Versenyképességi Tanács május 26-i ülésén is folytassanak megbeszéléseket a javaslatról. Az említett tanácsi ülés előkészítéseként a Bizottság a versenyképességi és növekedési munkacsoport május 12-i ülésén is ismertette a javaslatot és a hatásvizsgálatot. Az elnökség a szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport május 13-i ülésén beszámolt e megbeszélés eredményeiről.

Ellentétes álláspontok alakultak ki egyrészt azzal kapcsolatban, hogy a javaslatnak milyen hatásai lehetnek a szolgáltatások szabad mozgására és a belső piac versenyképességére, másrészt azzal kapcsolatban, hogy a kötelező szabályokat egyformán kell alkalmazni minden munkavállalóra, illetve az ugyanazon a piacon működő minden vállalkozásra.

Emellett a javaslatot a polgári jogi munkacsoport május 11-i ülésén is megvitatták. A delegációk különösen a Róma I. rendelet (főleg a 8. cikk), a Brüsszel I. rendelet és a javaslat új 2a. cikke közötti esetleges összefüggés miatti aggodalmuknak adtak hangot. Az elnökség a szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport május 13-i ülésén beszámolt a megbeszélés eredményeiről.

III. A SZOCIÁLIS KÉRDÉSEKKEL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT KERETÉBEN MEGVITATOTT FŐBB KÉRDÉSEK

A szociális kérdésekkel foglalkozó munkacsoport keretében folytatott megbeszélések tükrözték az I. fejezetben leírt vitát. Ennek fényében a megbeszélések középpontjában a hatásvizsgálattal és a javaslattal kapcsolatos kérdések pontosítása állt. Néhány kérdéssel kapcsolatban (pl. alvállalkozói szerződések, munkaerő-kölcsönző ügynökségek, kollektív munkaügyi megállapodások) több tagállam kérdéseket vetett fel, illetve aggodalmának adott hangot, néhány tagállam pedig javaslatot tett e problémák megoldására. Egyéb kérdésekről (pl. hosszú távú kiküldetések és javadalmazás) mélyrehatóbb megbeszélésekre került sor.

a) Jogalap (az EUMSZ 53. cikkének (1) bekezdése és 62. cikke)

A javaslat jogalapja megegyezik az általa módosított 96/71/EK irányelv, valamint a 2014/67/EU irányelv jogalapjával. Azonban továbbra is a főbb vitatott kérdések egyike, hogy megfelelő-e a Bizottság által választott jogalap. Néhány delegáció úgy vélte, hogy a munkafeltételekkel, így a javadalmazással kapcsolatos szabályok miatt célszerű lenne kiegészíteni a jogalapot a Szerződés szociális politikáról szóló fejezete szerinti jogalappal. Néhány delegáció azon a véleményen volt, hogy a Róma I. rendelettel való kapcsolat egyben azt is maga után vonja, hogy a javaslat a Szerződés V. címének hatálya alá tartozik.

Az elnökség úgy véli, hogy további vizsgálatra van szükség, mielőtt következtetéseket fogalmaznak meg a jogalap megváltoztatásának vagy kibővítésének szükségességéről.

b) Hosszú távú kiküldetések (új 2a. cikk) és kapcsolat a Róma I. rendelettel

A javaslat bevezet egy olyan szabályt, melynek értelmében amennyiben a kiküldetés előrelátható vagy tényleges időtartama meghaladja a 24 hónapot, a fogadó államot kell a munkavégzés szokásos helye szerinti országnak tekinteni. A Bizottság célja nem a Róma I. rendelet módosítása, hanem hogy a rendelet alkalmazásával jogbiztonságot teremtsen a kiküldetés konkrét helyzetében.

A megvitatott fő kérdések között szerepelt az, hogy a javasolt új 2a. cikk összhangban áll-e a Róma I. rendelettel, mivel számos delegáció úgy vélte, hogy az új cikk megváltoztatja az említett rendelet 8. cikke (2) bekezdésének a jelentését a 96/71/EK irányelv hatálya alá tartozó esetekben. A Tanács Jogi Szolgálat a véleményt nyilvánított arról, hogy lehetséges-e kollíziós szabály bevezetése a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelvbe (9544/16). Ezt a véleményt ismertették, majd megvitatták a munkacsoport ülésén. Számos delegáció üdvözölte a jogi pontosításokat és a kínált megoldásokat. Mélyreható vitára nem került sor, tekintettel arra, hogy számos delegáció még elemezte a dokumentum tartalmát, illetve úgy vélte, hogy a vitára a későbbi üléseken kell sort keríteni.

Az elnökség úgy véli, hogy a Tanács Jogi Szolgálat véleményének további vizsgálata segíthet tisztázni a Róma I. rendelettel való kapcsolatot.

c) Javadalmazás (3. cikk (1) bekezdés)

A fogadó államoknak a kiküldött munkavállalókra alkalmazandó alapvető rendelkezéseivel összefüggésben a javaslat a „minimális bérszint” fogalmát a „javadalmazás” fogalmával váltja fel, és ezzel előírja, hogy a javadalmazásra vonatkozó, a nemzeti jogban vagy az általánosan alkalmazandó kollektív megállapodásokban előírt szabályokat a kiküldött munkavállalókra is alkalmazni kell.

A javadalmazással kapcsolatban a legfontosabb megvitatott kérdések között szerepelt, hogy elég egyértelmű-e, hogy a javadalmazás meghatározása, illetve az annak megállapítására vonatkozó szabályok meghatározása továbbra is a tagállamok és a szociális partnerek hatáskörébe tartozik. Egy másik fontos kérdés az volt, hogy a javadalmazás fogalma elég egyértelmű-e a jelenlegi irányelvben szereplő minimális bérszint fogalmához viszonyítva.

Az elnökség úgy véli, hogy a Bizottság egyértelművé tette a javaslatában, valamint a nyilatkozataiban, hogy a javaslatnak nem célja befolyásolni a javadalmazás meghatározására vonatkozó nemzeti hatáskört, így a szociális partnereknek a bérek megállapításával kapcsolatos hatáskörét sem. Néhány delegáció a szöveg kiegészítésére tett javaslatot, amely ezt egyértelműen megerősítené, nevezetesen egy, a 96/71/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatához hasonló mondat esetleges (újbóli) bevezetésére. Az elnökség úgy véli, hogy ezeket alaposabban meg lehetne vizsgálni. Az elnökség továbbá azon a véleményen van, hogy egyes esetekben – szemléltető jelleggel – össze lehetne hasonlítani a javadalmazás és a minimális bérszint fogalmát nemzeti összefüggésben.

d) Kollektív megállapodások (a 3. cikk (1) bekezdése második francia bekezdésében és (10) bekezdése második francia bekezdésében szereplő szöveg törlése)

Ez a rendelkezés előírja, hogy a kiküldött munkavállalókra az általánosan alkalmazandó kollektív megállapodásokat kell alkalmazni az összes gazdasági ágazatban. A jelenleg hatályos 96/71/EK irányelv értelmében ez csak az építőipar esetében kötelező, más ágazatok esetében pedig választható.

A felvetett főbb kérdések közé tartozik az, hogy a javasolt rendelkezés megfelelő módon biztosítja-e az alapvető jogok gyakorlását, mint például a sztrájk szabadságát, valamint azt a jogot, hogy kollektív megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalásokat folytassanak, ilyen megállapodásokat kössenek, illetve érvényesítsék azokat. Egy másik fontos kérdés az alkalmazandó kollektív megállapodásokkal és azok tartalmával kapcsolatos információkhoz való hozzáférés kérdése.

Az elnökség úgy véli, hogy a vizsgálat során arra lehetne összpontosítani, hogy miként lehet egyértelműbben kifejezni – pl. a preambulumbekkezdésekben – az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartását.

e) Alvállalkozói szerződések (3. cikk, új (1a) bekezdés)

A javaslat új rendelkezést vezet be az alvállalkozói szerződésekre vonatkozóan. Ez a rendelkezés azt írja elő, hogy a tagállamok – amelyek arra kötelezik a vállalkozásokat, hogy kizárólag olyan alvállalkozókat alkalmazzanak, amelyek bizonyos javadalmazási feltételeket biztosítanak a munkavállalóknak, többek között olyanokat is, amelyek nem általánosan alkalmazandó kollektív megállapodásokból következnek – rendelkezhessenek úgy, hogy ez a kötelezettség a területükre munkavállalókat kiküldő vállalkozásokra is vonatkozzon.

A kérdések között szerepelt az is, hogy ez a javaslat befolyásolhatja-e a szociális partnerek tárgyalási mozgásterét, valamint hogy a munkavállalókat kiküldő vállalkozások hogyan tudják beszerezni a javadalmazásra vonatkozó hatályos szabályokkal kapcsolatos naprakész információkat.

Az elnökség úgy véli, hogy további munkára lenne szükség e rendelkezés pontos hatályának és hatásainak a tisztázásához.

f) Kölcsönzött munkavállalók (3. cikk, új (1b) bekezdés és a 3. cikk (9) bekezdésének törlése)

Ez a rendelkezés kötelezővé teszi a 2008/104/EK irányelv⁴ (a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló irányelv) 5. cikkében foglalt feltételek alkalmazását a kiküldött munkavállalókra, alkalmazva azt az elvet, mely szerint a kölcsönzött munkavállalókat a kölcsönvevő vállalkozás hasonló munkavállalóival egyenlő bánásmódban kell részesíteni.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. november 19-i 2008/104/EK irányelve a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről, HL L 327., 2008.12.5., 9. o.

A felvetett főbb kérdések közé tartozik a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló irányelv 5. cikkével való kapcsolat. A delegációk különbözően ítélték meg azt, hogy a 3. cikk (9) bekezdésének a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló irányelv 5. cikkére való hivatkozással való felváltása hogyan befolyásolja a kölcsönzött munkavállalókkal kapcsolatos, egyenlő bánásmódra vonatkozó rendelkezések hatályát.

Az elnökség úgy véli, hogy e kérdés további elemzése keretében össze lehetne vetni a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló irányelv 5. cikke hatályát a 96/71/EK irányelv 3. cikke (9) bekezdésének jelenlegi szövegével.

IV. ÖSSZEGZÉS

Azt követően, hogy a Bizottság határoz a sárga lapos eljárásról, valamint a határozat fényében, a következő elnökség feladata a Tanács és előkészítő szerve tanácskozásainak folytatása.

A holland elnökség ideje alatt végzett munka és a Bizottság pontosításai alapján, illetve a Bizottságnak a sárga lapos eljárással kapcsolatos döntése függvényében a fentebb felvázolt kérdésekkel kapcsolatos mélyrehatóbb megbeszélések várhatóan lehetővé teszik majd a következő elnökségek számára a javaslattal kapcsolatos tanácsi álláspont megszövegezését.
